

Literatura estrangera

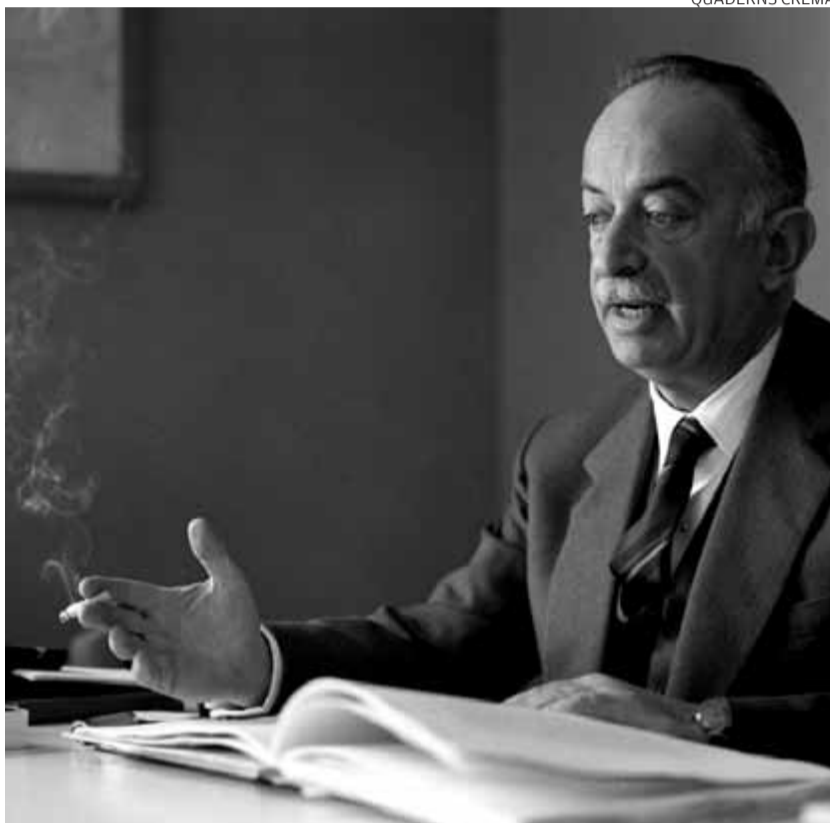

DAVID CASTILLO

Elogi de l'elegància

De la mateixa manera que podem considerar Giorgio Bassani el gran escriptor de Ferrara o recordar Cesare Pavese a l'escenari de Torí, Alberto Vigevani quedarà associat a la ciutat de Milà, on va recrear algunes de les seves obres més emblemàtiques. Mentre els dos primers han esdevingut clàssics de la literatura del segle XX i tenen traduïda pràcticament tota la seva obra al català i al castellà, Vigevani tot just comença a ser versionat gràcies a les editorials Quaderns Crema i Minúscula. No l'associo a Pavese i Bassani per casualitat, sinó perquè la seva obra també desprèn el perfum de la poesia, la vivència de joves inquiets en un món canviant i la intuïció de l'ascensió del feixisme que ho ensorraria tot després dels seus focs artificials.

Alberto Vigevani (1918-1999) va conèixer de prop els ensenyaments del Duce i els seus deixebles. Membre de la revista *Corrente* i de la llibreria La Lampada, va aglutinar en aquests cercles bona part dels antifeixistes. La seva activitat va provocar l'exili a Lugano fins a final de la Segona Guerra Mundial. A Suïssa dirigiria el suplement literari del diari socialista *Libera Stampa*. A finals de la dècada va fundar l'editorial Il Polifilo. Aliè als grans corrents analítics i neorealistes, al surrealisme de Landolfi i Buzzati i a la fantasia de Bontempelli i Calvino, Vigevani és més pròxim, per la indagació de la burgesia, a Alberto Moravia que a altres companys generacionals. També m'ha agradat en la lectura sentir la veu d'Elsa Morante pel

QUADERNS CREMA

El narrador i poeta milanès Alberto Vigevani va recrear la vida de la burgesia

subtil equilibri entre la indagació psicològica i la invenció lírica.

Tanmateix, són comparacions accidentals, perquè Vigevani té veu pròpia. *Un estiu al llac* ha aconseguit una segona vida, perquè ha significat el redescobriments d'un clàssic, que, com va sintetitzar el crític Geno Pampaloni, "va vèncer el temps travessant-lo". És la mateixa sensació que experimentarà el lector, el d'una obra serena d'iniciació, sense cridòria. Una *nouvelle* melangiosa sobre un noi

d'una família de l'alta burgesia milanesa en el període entre guerres. Díscol i despistat, el jove Giacomo veurà el seu món difuminar-se davant els ulls: "El record lligat a la primera infantesa d'una realitat més viva i brillant, prenyada de colors lluminosos de moments de màgia, entre els quals li feia l'efecte que havia caminat sense saber triar, sense gaudir-ne, de tan atractius que li havien semblat i tan propers que era impossible perdre'ls, com en canvi havia succeït".

Aquesta declaració de principis d'un dels capítols inicials podria ser perfectament la tesi del llibre. Vigevani ens acosta una gran literatura que sospirava o parlava en veu baixa, la que ens van donar Carlo Cassola, Carlo Levi, Natalia Ginzburg i el gran Lampedusa. Com ells, Vigevani ha sabut destil·lar la bellesa de la quotidianitat, la poesia de la tarda, la complexa simplicitat dels joves que protagonitzen la història. És èpic dins del seu refinat lirisme, elegant en la trama que es mou lleugera com un vespre fresc després d'un dia xafogós. Tot i haver estat publicat fa més de cinquanta anys, manté el vigor i commou. Amb frases curtes, descripcions impecables, diàlegs breus, temàtica clara i moviment continuat, l'obra et deixa el regust d'un bombó o d'una brisa estival. Al paisatge del llac Como, l'adolescent descobrirà l'amor i ens farà partícips de les seves inquietuds familiars amb delicadesa.

He esmentat un grapat de noms de la literatura italiana de la segona meitat del segle XX, però la lectura d'*Un estiu al llac* m'ha recordat una obra també recuperada per Jaume Vallcorba fa uns anys, *Helena o el mar del verano*, de Julián Ayesta. Totes dues comparteixen un to elegíac que les fa inoblidables, uns personatges caiguts als estius de les descobertes fonamentals. La plenitud és passejar indolent, assistir a l'espectacle dels escenaris que s'obren als sentits i, sobretot, adonar-se que res ja no serà com abans. Vigevani ens fa un plànol detallat de la bellesa.*

Un estiu al llac

Alberto Vigevani
Traducció: Anna Casassas
Quaderns Crema
Barcelona, 2009
Preu: 12 euros
Pàgines: 144

1 2 3 4 5

BATIBULL

Scott Fitzgerald a ritme de jazz

Pocs autors a la història de la literatura han provocat una llegenda tan gran com **Francis Scott Fitzgerald** (1896-1940). No només per la qualitat dels seus llibres sinó també per haver esdevingut una font per al cinema i per a la mateixa literatura. Fins i tot **Gilles Leroy** es va endur el premi Goncourt del 2007 per *Alabama song* (Edicions de 1984), una recreació de **Zelda**

Scott Fitzgerald, mestre de la Generació Perduda

Sayre, la volcànica companya de l'astre nord-americà.

Fitzgerald hauria passat a la història només escrivint les seves dues novel·les magistrals, *El gran Gatsby* i, sobretot, *Tendra és la nit*, sense oblidar la inacabada *The crack-up*. Quaranta anys després de les traduccions al català de les dues primeres a Edicions 62, el mateix segell presenta

Contes de l'era del jazz, un esdeveniment literari on podrem trobar un Fitzgerald inspirat, a ritme de jazz, explicant-nos històries intel·ligents i saboroses, amb el seu peculiar sentit de l'observació.

El conjunt és un luxe que els recomano consumir al més aviat possible. De lectura amena, està dividit en dues parts: *Les meves últimes noies*

coquetes i *Obres mestres sense classificar*. En un dels comentaris del conte *L'esquena del camell*, ens diu que el va escriure en una jornada "amb l'objectiu concret de comprar un rellotge de polsera de platí i brillants que costava sis-cents dòlars". Un altre dels al·licients de *Contes de l'era del jazz* és la traducció de **Xavier Pàmies**. Tot plegat, magistral.*